

Forfatter: Knudsen, Jakob

Titel: Udrag fra Sind (Danske Klassikere)

Citation: Knudsen, Jakob: "Sind", i Knudsen, Jakob: *Sind*, udg. af Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1996, s. 243. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-knudsenj02val-shoot-idm140237360064496/facsimile.pdf> (tilgået 12. maj 2024)

Anvendt udgave: Sind

- 100 *Sogneraad*(*regnskaber*): fra 1867 betegnelse for (kommunal)bestyrelse i en sognekommune. – *Lødegaarden*: se n.t.s. 56. – *Prent*: jy.: børneleg (jf. saltbrød, kroneskjul). Prenteren, dvs. den, der 'er den', står med lukkede øjne på et 'støsted' (gavl eller port) og tæller til 100. De andre gemmer sig; hvis prenteren finder én af dem, løber han tilbage til målet, 'klapper op' med den flade hånd på ståstedet og råber: 'Jeg prenter for NN, én, to, tre, fire'. Så er NN prentet. De andre prøver samtidig at komme i mål uset og råbe 'Jeg prenter for mig, én, to, tre, fire.' Den, der først er prentet, skal være prenter næste gang. Hvis alle når at prente for sig selv, skal den første være prenter igen. – *Enkelty*: deltagerne står parvis på række; 'enken', som står forrest, råber: 'To mand frem for en enke', hvorefter det bagste par løber frem, og enken forsøger at fange den ene. Lykkes det, bliver den tiloversblevne 'enke'.
- 101 *Rødgård*: alm. sent afentramtment på gårdene om sommeren.
- 102 *dånen*: se fodnote s. 59. – *Hævd*: se n.t.s. 87.
- 103 *Husmand*: se n.t.s. 70. – *Hørens* (...) *Tugthuset*: opført 1847-1853.
- 104 *Slup*: mindre sejskib med lige forstav, udløbende agerstavn, og med én mast, der har gaffel (er todelt), hvormed overdelen af sejlet udspiles. – *Størsejlet*: det største sejl på et skib; gaffelkejl på slup. – *Raa(en)*: tømrer (rundholt) anbragt på tværs af masten til fastsurrening af et ræskj. – *stange* (om fisk): fange med stangjern, *Lyster*, der er udstyret med savtakker eller med grene og spidser forsynet med modhager. – *Flynder*: fladfisk, især om rødspætter.
- 105 *Mellemmad*: dial.: bød om madpakke. – *Skotting(er)*: dial.: skidørik.
- 108 *Fjellevojn*: vogn, hvis ovendel er bygget af brædder. – *pinlig(e)*: pinefald.
- 109 *Tøjrlag*: se n.t.s. 12.
- 110 *Saa Søleken*: brugtes ved håndsræng; i øvrigt havde man fra 1860'rne såmaskiner på en del store gårde.
- 111 *lygfron*: uden ormsvøb.
- 112 *tage efter*: rette sig efter. – *End saa Du selv* (...)?: (dial.): hvad så med dig selv?
- 114 *Djer*: jy.: Deres. – *Udskifningskort*: kort over det udskiftede areal og gælesarealer. – *kan ingen* (enkelt af disse): ingen (enkelt af disse) kan. – *dog at ingen graver*: dog må ingen grave. – *til dét er afgjort*: jy.: indtil (her altså: før) dét er afgjort.
- 115 *Forbudsforemning(er)*: jur.: retsbehandling, udført af foged, hvorved der ved dekret nedlægges et forbud.
- 118 *Thunggaan(en)* el. tingham: den bygning, hvor underretten holdes og